

Deutsches Kino: Duitsland in 5 films

Achtergrond - 12 september 2023 - Auteur: Marja Verburg

Dat de DDR een bloeiende modescene had, weten ook in Duitsland zelf niet veel mensen. Hoe die eruit zag, is dit najaar te zien in de film 'In einem Land, das es nicht mehr gibt', die draait in de filmhuizen Lumen in Delft en het Ketelhuis in Amsterdam. Oost-Duitsland speelt ook in andere films in de reeks Deutsches Kino een rol. Verrassend is een documentaire over de Turkse muziekindustrie in Duitsland.

'In einem Land, das es nicht mehr gibt'

Suzie wordt in de zomer van 1989, vlak voor de val van de Muur, in Oost-Berlijn ontdekt als model. Ze leert de sprankelende Oost-Duitse modewereld kennen - met het luxemerk Exquisit en het legendarische magazine Sybille - en ze wordt verliefd op de rebelse fotograaf Coyote. 'In einem Land, das es nicht mehr gibt' (2022) is een coming-of-age-verhaal gebaseerd op de eigen ervaringen van regisseur Aelrun Goette. "Via Suzie maken we kennis met de creatieve subcultuur die er ook was in de DDR", vertelt Petra Schulze Göcking.

Schulze Göcking is namens het Duitsland Instituut een van de samenstellers van de filmreeks Deutsches Kino en licht die voor Duitslandweb toe. "We kiezen veel voor arthouse films die echt iets bijzonders hebben. Tegelijkertijd moeten ze voor het Nederlandse publiek interessant en te begrijpen zijn", zegt ze. "En we willen graag dat een film iets duidelijk maakt over de Duitse samenleving, cultuur of geschiedenis, zonder dat je er veel voorkennis voor nodig hebt."

'Nebenan'

In 'Nebenan' (2021) speelt de Duitse deling indirect een rol. Gevierd acteur Daniel - gespeeld door Daniel Brühl - woont in een stijlvolle loft in de Berlijnse wijk Prenzlauer Berg. In een buurtkroeg ontmoet hij Bruno, anders dan de succesvolle Daniel juist een van de verliezers van de eenwording. De ontmoeting blijkt geen toeval - Bruno is uit op wraak. Brühl is ook in Nederland geen onbekende: hij speelde onder meer in 'Im Westen nichts Neues', 'Inglourious Basterds' en 'Goodbye Lenin'. De zwarte komedie 'Nebenan' is Brühls regiedebuut. "En het script is van schrijver Daniel Kehlmann, bekend van onder meer zijn romans 'Tyll' en 'Die Vermessung der Welt'", vertelt Schulze Göcking.

De filmreeks Deutsches Kino toont Duitse films die niet in Nederland uitkomen, maar die het Duitsland Instituut, het [Goethe Institut](#) en de bioscopen [Lumen in Delft](#) en [het Ketelhuis in Amsterdam](#) de moeite waard vinden om te laten zien. De films worden getoond met Engelse ondertiteling. [Lees meer en bekijk alle trailers](#)

‘Alle reden übers Wetter’

In ‘Alle reden übers Wetter’ (2022) komen de tegenstellingen tussen Oost- en West-Duitsland die ook nu nog spelen aan bod. Maar niet alleen die: hoofdrolspeelster Clara kampt ook met de verschillen tussen stad en platteland en tussen academisch en praktisch opgeleiden. Ze is opgegroeid op het Oost-Duitse platteland, maar heeft inmiddels in Berlijn een leven opgebouwd als filosoof, die promoveert op Hegel. Als ze met haar dochter voor de 60e verjaardag van haar moeder terugkeert naar haar oude woonplaats wordt de kloof tussen verschillende milieus in Duitsland duidelijk.

“De culturele verschillen tussen stad en platteland zijn in Duitsland groter dan in Nederland”, zegt Schulze Göcking. “Nederland is compacter, je kunt elkaar minder uit de weg gaan, mensen zitten minder in hun eigen bubbel dan in Duitsland. In Duitsland heb je op het platteland soms heel lang niets voor je een stad tegenkomt. Groepen liggen geografisch veel verder uit elkaar.” Schulze Göcking groeide zelf op het platteland van Münsterland op, vertelt ze. “Ik herkende veel in de film.” Ze heeft de indruk dat er ook verschillen zijn tussen beide landen in de academische wereld. “In Duitsland kan het er hard aan toe gaan. In de film zie je dat ook, met veel ellebogenwerk. Clara promoveert op Hegel, de crème de la crème van het intellectualisme. Dat maakt de kloof met haar familie heel groot.”

‘Wir sind dann wohl die Angehörigen’

De ontvoering van de Hamburgse industrieel Jan-Philipp Reemtsma deed Duitsland in 1996 de adem inhouden. Reemtsma’s zoon Johann Scheerer, ten tijde van de ontvoering 13 jaar, schreef later een boek over hoe hij die tijd beleefde. ‘Wir sind dann wohl die Angehörigen’ werd in 2022 verfilmd. “Het is geen thriller, maar een fijnzinnig psychologisch drama”, zegt Schulze Göcking. Scheerer, zijn moeder, een advocaat en de aanwezige politieagenten zitten 33 dagen lang tussen hoop en vrees bij elkaar in het huis van de familie. “De film laat zien hoe je routine ontwikkelt in zo’n dramatische situatie.” Zowel in Delft als in Amsterdam vindt na de vertoning van de film een digitale Q&A met regisseur Hans-Christian Schmid plaats.

‘Liebe, D-Mark und Tod’

Dat in de jaren zestig met de komst van de Turkse gastarbeiders een hele Turkse muziekindustrie in Duitsland ontstaat, blijft door veel Duitsers onopgemerkt. Maar de muziek, eerst traditioneel Turks, later ook rap en hiphop, is razend populair, blijkt uit de documentaire 'Liebe, D-Mark und Tod' (2022). Schulze Göcking: "De gastarbeiders schreven teksten over hun nieuwe leven in Duitsland, over de dingen waar ze mee te maken kregen." Er ging ongelooflijk veel geld in om, vertelt een van de betrokkenen in de film. "Het vloog ons om de oren. Mensen hadden geld." In de film is veel oud beeldmateriaal te zien en komen muzikanten, rappers en fans van de muziek van toen en nu aan het woord.

Een grote ommekeer in de muziekscene vormt de [brandaanslag in Solingen](#) in 1993, laat regisseur Cem Kaya zien. Daarbij kwamen vijf Turkse vrouwen en meisjes om. De daders handelden uit vreemdelingenhaat. Turkse jongeren uitten hun woede en frustraties in hun muziek. "Deze woede hoort gewoon bij onze muziek", vertelt een man in de documentaire. Een van de hiphoppers: "Rap heeft jongere mensen echt geholpen. Door de muziek kregen ze een perspectief."

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/56469/deutsches-kino-duitsland-in-5-films>